

СОФИЯ

СЪСТОЯНИЕ И РАЗВИТИЕ НА АУТСОРСИНГ ИНДУСТРИЯТА

декември, 2017
investsofia.com

Съдържание

1. Въведение	4
2. Предмет на изследването	5
3. Аутсорсинг секторът в икономиката на София	6
3.1. Дял на аутсорсинг сектора в икономиката на София	6
3.2. Сегментация и демография на предприятията	7
3.3. Инвестиционна дейност.....	8
3.4. Износ	10
3.5. Пазар на труда	11
4. Перспективи пред развитието на аутсорсинг индустрията в София	13
5. Обобщение на изводите.....	15

Използвани съкращения

АЗ	Агенция по заетостта
БАА	Българска аутсорсинг асоциация
БАИ	Българска агенция за инвестиции
БВП	Брутен вътрешен продукт
БДС	Брутна добавена стойност
ДМА	Дълготрайни материални активи
ДОД	Данък общ доход
ЕК	Европейска комисия
ИТ	Информационни технологии
КИД	Класификация на икономическите дейности
МИ	Министерство на икономиката
МСП	Малки и средни предприятия
НСИ	Национален статистически институт
ППС	Паритет на покупателна способност
ПЧИ	Преки чуждестранни инвестиции
СРЗ	Средна работна заплата

1. Въведение

Преди около 10 години България се появява на световната сцена като аутсорсинг дестинация и вече е един от лидерите, привличащи международни компании в аутсорсинг сектора¹. През последните няколко години България печели наградата на NOA (Национална аутсорсинг асоциация на Великобритания) за аутсорсинг дестинация на годината за 2015 г. и Европейската награда за аутсорсинг дестинация на годината за 2015 година.

В Индекса за глобален аутсорсинг за 2017 година² България заема 15-то място сред 55 държави, въпреки че губи позиции през последните две години (от 9-то място през 2014 г.) заради недостига на квалифицирана работна ръка и бизнес регулациите. Друг индекс – този на дестинациите за аутсорсинг на бизнес процеси и споделени услуги за 2016³ – поставя България на 7-мо място сред държавите-пионери в аутсорсинг индустрията (от общо 15 включени държави в тази категория).

Към момента от България се обслужват клиенти от Западна Европа, Северна Америка и Азия, като повечето от тях са в класациите за най-големите в света компании. Трите водещи държави, които изнасят дейности към България, са Великобритания, САЩ и Германия⁴, а сред успешните примери са Proxiad Bulgaria, Sutherland Global Services, Sofica Group, Sitel, TELUS International Europe, A Data Pro, 60K, IBM, Hewlett Packard.

Аутсорсинг индустрията в България е концентрирана основно в София, като по последни оценки на Българската аутсорсинг асоциация над 90% от тези бизнеси са базирани в столицата. Последните години аутсорсингът засилва присъствието си и в други големи градове като Пловдив, Бургас и Варна, които също започват да привличат фирми от сектора⁵.

Предвид бурното развитие на сектора и двуцифрения годишен ръст на заетостта в сектора през последните години, Българската аутсорсинг асоциация прогнозира⁶, че през 2018 г. оборотът на аутсорсинг индустрията ще достигне 1 млрд. евро. Последните им проучвания⁷ пък разкриват, че през 2016 г. аутсорсингът в България произвежда 3,6% от БВП на страната при 3,4% през 2015 г. и 2,8% през 2014 г., като в тези изчисления те включват и аутсорсингът на ИТ услуги.

Настоящият анализ цели да изследва развитието и състоянието на аутсорсинга на бизнес услуги в София. Анализът на добавената стойност, инвестициите, износа и заетостта в аутсорсинг индустрията в столицата показват все по-голямата важност на сектора за столичната икономика, както и за бъдещото развитие на изнесените услуги в страната като цяло.

¹ Emerging Europe, [“Econmin: Bulgaria – Number One Outsourcing Destination and an Island of Stability in Europe”](#), 2016. На български език - на [интернет страницата](#) на Министерство на икономиката.

² A.T. Kearney, [„2017 Global Services Location Index”](#), 2017

³ Cushman & Wakefield, [„BPO and Shared Service Location Index 2016”](#)

⁴ German Outsourcing Association, [„Bulgaria: Outsourcing Destination Guide”](#), 2015

⁵ Investor.bg, Проучване [“Инвестиции за устойчив растеж в аутсорсинг сектора”](#), 2016

⁶ Българска аутсорсинг асоциация, [Доклади на БАА върху аутсорсинг пазара в България](#)

⁷ Българска аутсорсинг асоциация, [„Доклад за българската аутсорсинг индустрия 2017”](#)

2. Предмет на изследването

Едно от предизвикателствата пред секторния анализ е ясното дефиниране на границите на изследвания сектор. На практика икономиката не е разделена според формалната класификация на икономическите дейности, а множество субекти работят в повече от една дейност. Това важи особено за нововъзникналите отрасли, какъвто е аутсорсинг индустрията. Поради тази причина определянето на предмета на изследването е от особена важност.

Аутсорсинг (на английски „outsourcing”) най-общо е изнасянето на определена специфична дейност от дадена компания и предоставянето ѝ за изпълнение на друга външна за нея компания.

Въпреки трудностите в отграничаването на аутсорсинг сектора, той се разпростира основно в три сектора от класификацията на икономическите дейности:

1. „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения” (с код J по КИД 2008) и по-специално:
 - J-62 „Дейности в областта на информационните технологии”;
 - J-63 „Информационни услуги”.
2. „Професионални дейности и научни изследвания” (с код M по КИД 2008) и по-специално:
 - M-69 „Юридически и счетоводни дейности”;
 - M-70 „Дейности на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението”;
 - M-71 „Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи”;
 - M-73 „Рекламна дейност и проучване на пазари”;
 - M-74 „Други професионални дейности”.
3. „Административни и спомагателни дейности” (с код N по КИД 2008) и по-специално:
 - N-82 „Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност”.

Настоящото изследване се фокусира върху секторите на „Професионалните дейности и научни изследвания” и „Административни и спомагателни дейности” (основно 82.2 „Дейност на телефонни центрове за услуги”) в Столична община. Тези дейности включват аутсорсингът на целия спектър от бизнес услуги – реклама, маркетинг, управление, човешки ресурси, счетоводство и одит, архитектурни и инженерни услуги, обслужване на клиенти (вкл. кол центрове) и др. под.

Секторът на „Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения”, към който спада ИТ браншът, е изключен от настоящото изследване, защото той е разгледан подробно в изследването на Института за пазарна икономика „Състояние и развитие на ИТ сектора в Столична община”. [Изследванията](#) на Българската аутсорсинг асоциация показват, че бизнес услугите заемат над половината от сектора в страната, ИТ услугите – ¼, а услугите по управление на знанието – 1/10.

В настоящия анализ под „Аутсорсинг сектора в София” се има предвид именно сборът на показателите за избраните подсектори на „Професионални дейности и научни изследвания” и „Административни и спомагателни дейности” в административната Столична община.

3. Аутсорсинг секторът в икономиката на София

3.1. Дял на аутсорсинг сектора в икономиката на София

През 2015 г. секторът на услугите заема около 85% от областния БВП на София, след като кризата намали дела на индустрията с близо 10 п.п., а делът на земеделието продължава да е близък до нулата. Причината за силно намалелия принос на индустрията в столичната икономика е силното свиване на сектора на строителството, който статистически се причислява към нея. В същото време, обаче, няколко бранша на услугите показват устойчивост към кризата и дори увеличават своя дял в икономиката на София. Такъв сектор е аутсорсинг индустрията, чийто дял продължава да увеличава тежестта си в местната икономика.

През 2016 г. (по предварителни данни) добавената стойност⁸ на аутсорсинг сектора в София достига рекордните 2,2 млрд. лв. или с около 50% над нивото си от 2011 година. Така **аутсорсинг индустрията вече създава 10% от добавената стойност на икономиката на столицата**, влизайки в челната петица на секторите с най-висока добавена стойност в София и оставайки един от най-стабилните сектори в годините след кризата. **Делът на по-широката аутсорсинг индустрия, в който влиза и ИТ секторът, пък достига над 18% от столичната икономика през 2015 година.**

Произведената продукция на сектора успява да надхвърли 5 млрд. лв. още през 2015 г. Това ниво на продукцията се задържа и през 2016 г., формирайки 9% от общата продукция за столицата. Спрямо 2011 г. стойността на произведената продукция на аутсорсинг индустрията се е повишила с 30%. Около 5 млрд. лв. годишно е и оборотът на фирмите от сектора през последните две години, като увеличението е с около ¼ спрямо 2011 година.

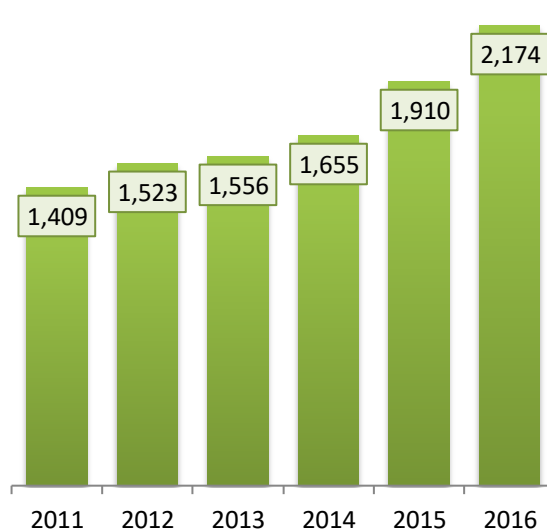
Дял на аутсорсинг индустрията в икономиката на София, %

Източник: НСИ

Добавена стойност на аутсорсинг индустрията в София, млн. лв.

Източник: НСИ

Уникална характеристика на сектора в Столична община е високата му степен на диверсификация. И шестте включени подсектора имат сходна тежест – между 15 и 20% от добавената стойност на целия сектор в столичната икономика. Разликите при дяловете на включените икономически дейности в оборота и произведената продукция на сектора в София също не са големи. Това показва, че секторът в София се развива върху достатъчно широка база,

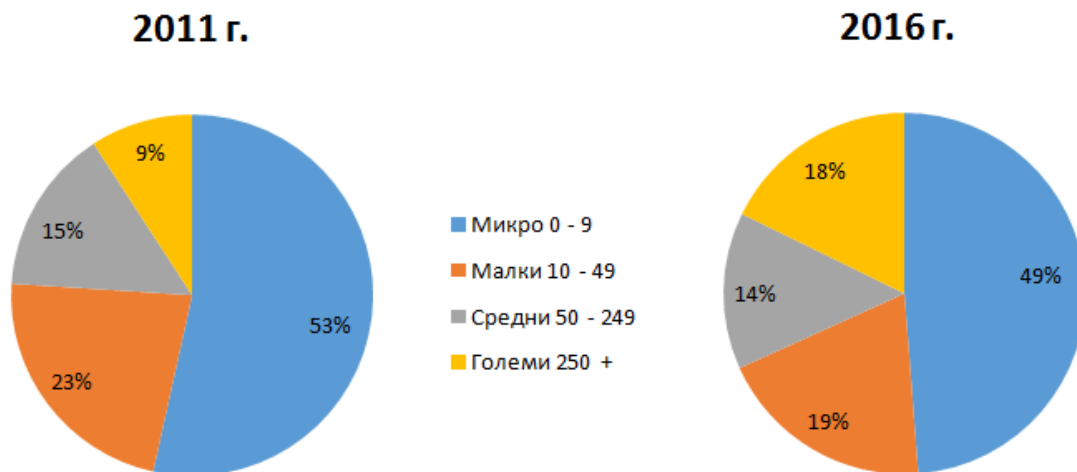
⁸ Под „добавена стойност“ в изследването се има предвид брутната добавена стойност по факторни разходи в нефинансовите предприятия.

което усилва неговата устойчивост към потенциални шокове, които биха могли да засегнат конкретна икономическа дейност.

3.2. Сегментация и демография на предприятията

Микропредприятията заемат относително най-голям дял в столичната аутсорсинг индустрия от гледна точка на заетите в тях – около половината от заетите в този сектор в София работят в такива предприятия. С навлизането на няколко големи предприятия и разширяването на някои от съществуващите в София, обаче, **в последните години тече процес на окрупняване на този сектор**. Броят на големите фирми (с над 250 заети) нараства от 11 през 2011 г. до 19 през 2016 г.), а заетите в тях – от 9% през 2011 г. до 18% от заетите в аутсорсинг индустрията в София през 2016 г. (по предварителни данни). Най-голямото увеличение, с близо 4 хиляди заети за периода, е при броя на заетите в дейност „Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност“, където се отнасят и телефонните центрове.

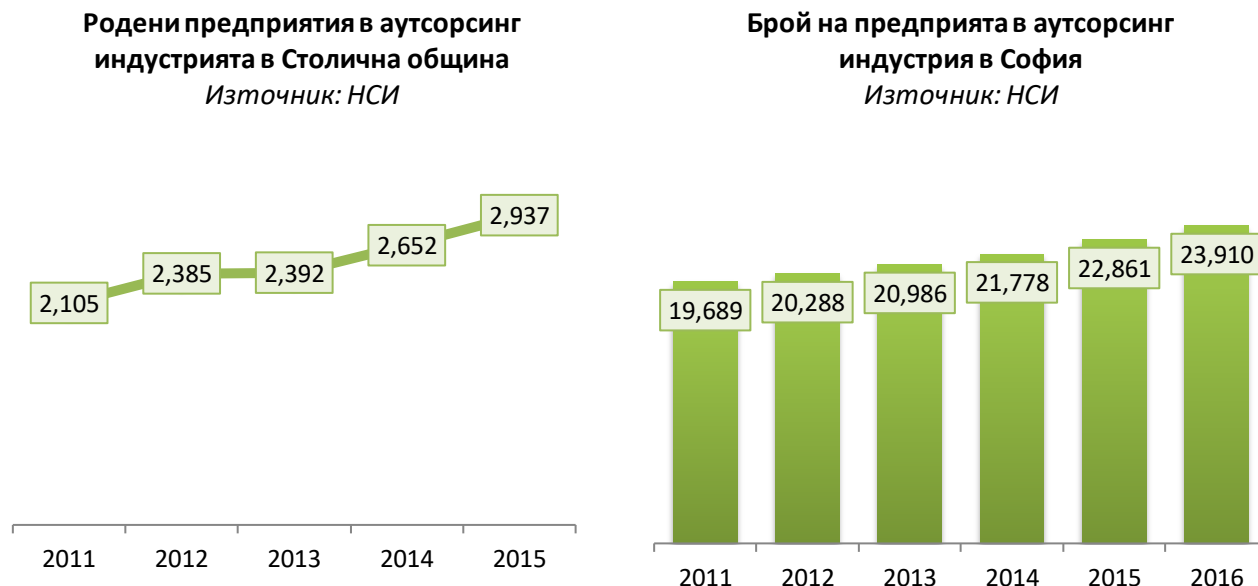
Разпределение на заетите в аутсорсинг индустрията в София през 2011 г. и 2016 г. (предварителни данни) по групи предприятия, %, *Източник: НСИ*

Все пак заетите в големите предприятия на аутсорсинг индустрията в София остават със значително по-нисък от средния дял на фирмите с над 250 заети в страната за всички икономически дейности (25% през 2015 г.). Причината за подобно разпределение в сектора може да се търси в спецификите на част от бизнесите, които се числят към аутсорсинга. От една страна, голяма част от фирмите в сектора предлагат консултантска дейност, която позволява работа в малки екипи и ангажиране на експерти на свободна практика. Услугите често могат и да се извършват и дистанционно, което позволява на заетите в сектора да са гъвкави.

Демографията на предприятията показва относително различна динамика на раждаемостта и смъртността в отделните сегменти на аутсорсинг бизнеса. Така например, през 2015 г. **най-много родени предприятия има при „Дейности на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението“** – 845 или близо 30% от родените през годината предприятия в аутсорсинг индустрията. Най-малко пък са родените в „Административни офис дейности“ – 126 или 4%. Сред умрелите през 2015 г. предприятия най-много са в „Други професионални дейности“ – 888 или близо 30% от умрелите през година, а най-малко при „Административни офис дейности“ – 5%. Единственият подсектор, в който за периода 2011-2015 г. броят на умрелите предприятия е по-голям от този на родените, е „Архитектурни и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи“. Най-голям ръст и при родените, и при умрелите предприятия през 2015 г. спрямо 2011 г. се наблюдава при „Дейности на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението“.

Аутсорсинг индустрията в София се отличава и със значителен ръст на предприятията. За периода 2011-2015 г. средното увеличение на броя на нефинансовите предприятия в страната е 7%, а само в София – 11%. В същото време, ръстът на аутсорсинг предприятия в София за същия период е 16%. **През 2016 г. броят на предприятията в сектора продължава да нараства и достига близо 24 хиляди или над 20% от общия брой на фирмите в столицата.**

Данните показват, че нарастването на фирмите в рамките на индустрията в София не е равномерно за разглеждания период (2011-2016 г.). **Най-много, с близо ½, са нараснали предприятията, работещи в „Дейност на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението“.** Фирмите за „Юридически и счетоводни дейности“ и „Административни офис дейности“, пък са се увеличили с ¼.

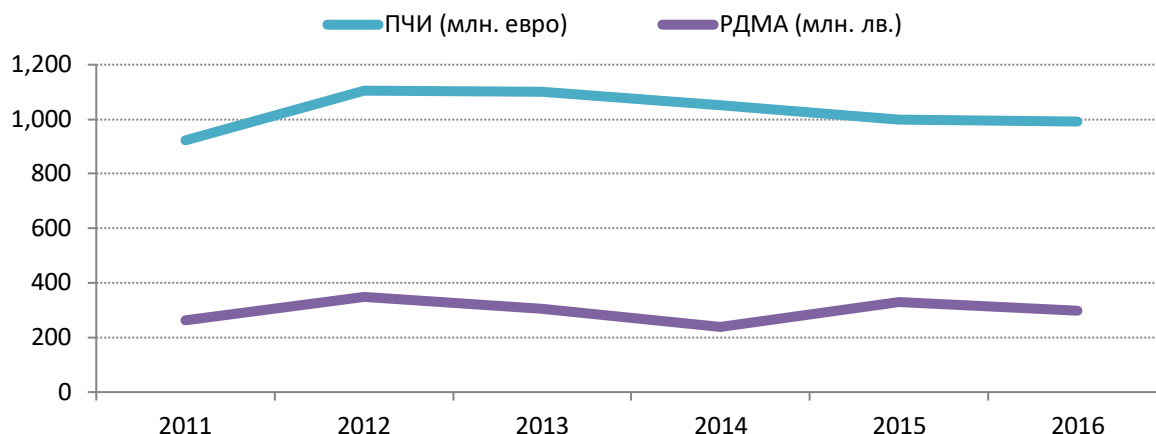
Примери за новонавлезли компании в аутсорсинг индустрията през последните години са Си Екс Джи ООД (2010 г. - бизнес процеси, обслужване на клиенти), СЗ КастъмърКонтактЧенълс (2011 г. – анализи, управление, консултации), Скейл Фокус (2012 г. – контрол на качеството, оптимизиране на бизнес процеси), Консентрикс Сървисиз (2013 г. – управление на бизнес процеси, работа с клиенти), Америкън Интернешънъл Груп (2014 г. – управление на бизнес процеси).

3.3. Инвестиционна дейност

Делът на инвестициите в аутсорсинг индустрията в София от общите за столицата се увеличава през последните години. Разходите за дълготрайни материални активи (РДМА) и преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) бележат скок през 2012 г., които дават тласък и на произведената продукция, и на оборотите в сектора в следващите години. Сред основните причини за този скок е разширението на българските екипи на компании като Инграм Микро, например, и навлизането на други компании като ТЕЛУС Инетернешънъл през 2012 година. През 2016 г. (по предварителни данни) инвестициите в дълготрайни материални активи в аутсорсинг индустрията в София са около 300 млн. лева. Към края на 2016 г. преките чуждестранни инвестиции достигат около 1 млрд. евро с натрупване.

Инвестиции в аутсорсинг индустрията в София

Източник: НСИ

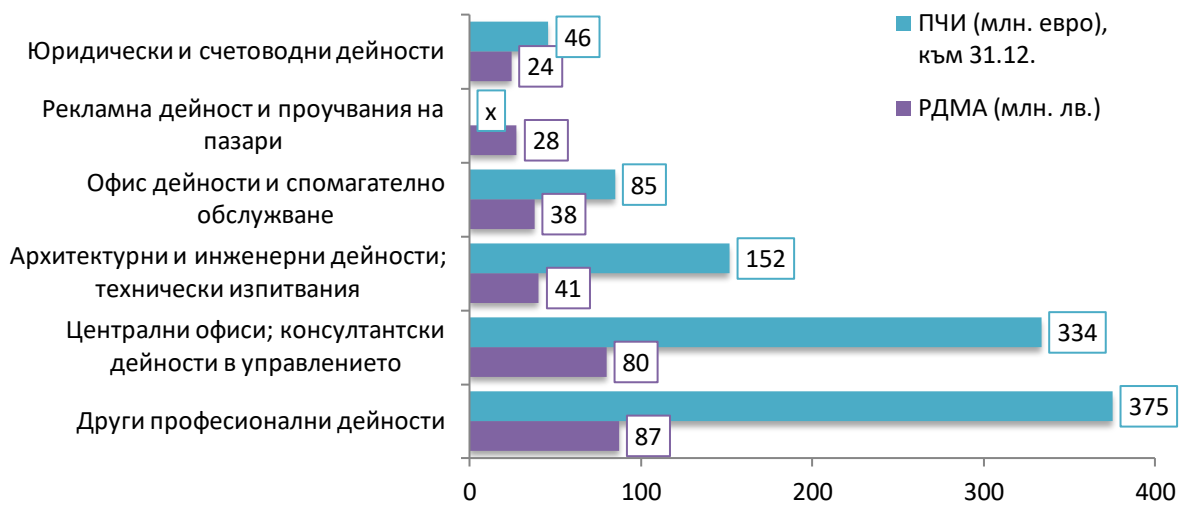
Спрямо 2011 г. най-голям е темпът на растеж на чуждите инвестиции при „Административните офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност“ (където се включват телефонните центрове) – близо 170%. Сред причините за този ръст е началната инвестиция на компанията ТЕЛУС Интернешънъл през септември 2012 г., както и създадените телефонни центрове от компанията „Съдърланд Глобал Сървисиз“, два от които са в София (от 2008 и 2013 г.). И двете компании постоянно се разширяват и добавят нови клиенти и аутсорсинг дейности. Компанията 60K също е сред най-бързо развиващите се български аутсорсинг компании през последните години, а американската Инграм Микро печели една от наградите на БАИ за Инвеститор на годината през 2012 г., след като наема 120 служители в София за новооткрития си център за услуги в София, събирайки на едно място широка палитра помощни бизнес процеси.

В абсолютно изражение най-големият ръст на чуждите инвестиции е при „Архитектурните и инженерни дейности; технически изпитвания и анализи“ – с над 70 млн. евро за разглеждания период.

По отношение на инвестициите в ДМА най-голямото увеличение и като темп, и като абсолютна стойност е при „Дейности на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението“ – с над 50% или близо с 30 млн. лв. през 2016 г. спрямо 2011 година. През 2017 г. компаниите "Удурд България" и "Традео БГ" получават сертификат за инвестиция клас „А“ за планирани инвестиции на стойност близо 10 млн. лв. и наемане на 160 нови работни места в София.

Инвестиции в аутсорсинг индустрията в София, 2016 г.

Източник: НСИ

3.4. Износ

Само за последните пет години износът на услуги от аутсорсинг индустрията в София нараства повече от тройно. През 2016 г. левовата равностойност на валутните приходи от износ на сектора достига 1,4 млрд. лв. или 7% от износа на София при 0,4 млрд. лв. и 4% от износа на София през 2011 година.

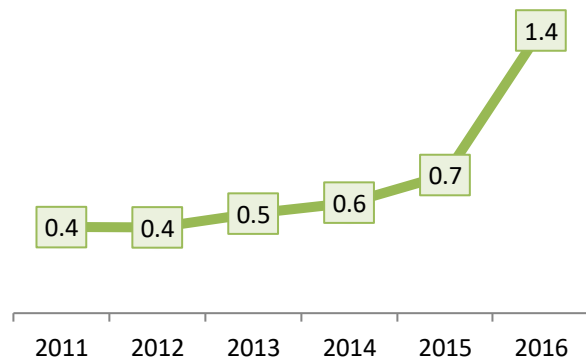
Нещо повече - с 230% ръст секторът изпреварва значително нарастването на износа от столичната икономика, което достига 100% за същия период.

Всички включени в аутсорсинг индустрията сектори имат принос към нарастването на износа, но най-голяма е ролята на „Дейности на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението“, които отбелязват над 400% ръст.

Въпреки че всички подсектори на аутсорсинга нарастват, относителният им принос се променя през годините. Така например, делът на „Архитектурните и инженерни дейности“ отстъпва значително от 20% дял през 2011 г. до 9% през 2016 година.

Левова равностойност на валутните приходи от износ на аутсорсинг индустрията в София, млрд. лв.

Източник: НСИ

3.5. Пазар на труда

➡ Заетост

С развитието на аутсорсинг индустрията в София заетите в сектора също нарастват значително. През 2016 г. общият брой на заетите достига 68,5 хиляди души или над 10% от заетите в столицата (при под 9% през 2011 г.). Спрямо 2011 г. увеличението е с над 23% при общ ръст на заетите в столицата с 8% и под 2% в страната.

Тази статистика още веднъж илюстрира бързото и стабилно разгръщане на сектора.

Сред отделните дейности, включени в аутсорсинг индустрията, няма значителни разлики. С най-много заети е подсекторът „Юридически и счетоводни дейности“ – 14 хиляди. С най-малко заети пък се характеризира „Дейност на централните офиси; консултантски дейности в областта на управлението“ – 9 хиляди, но заетите в последния нарастват най-бързо – с 46% спрямо 2011 година.

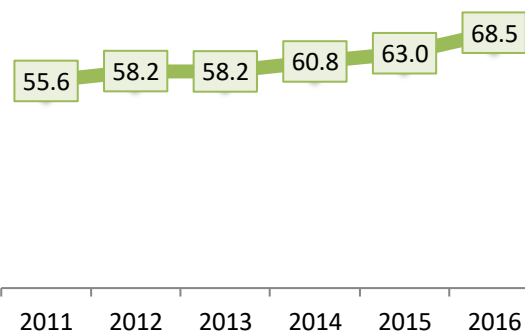
Така например, компанията „Съдърланд Глобал Сървисиз“ удвоява служителите си двойно за една година през 2014 г. с двата си телефонни центъра в София. Това се отразява и на данните на икономическата дейност. През 2014 г. заетите в „Административни офис дейности и друго спомагателно обслужване на стопанската дейност“ (където са телефонните центрове) нарастват с 22% при среден растеж от 11% в останалите години за периода 2011-2016 година. През 2016 г. компанията „Юнифай Сървис Център“ ЕООД пък започва проект за разширяване на центъра си за услуги в София, като инвестицията включва разкриването на 200 нови работни места. С началото на инвестицията си през септември 2012 г. компанията ТЕЛУС Интернешънъл има 450 служители, а в началото на 2017 г. заетите наброяват над 2 000 души в София (и още около 500 в Пловдив).

➡ Образование

Характерен за сектора е високият дял на заетите с висше образование. През 2016 г. той достига близо 80%, което обяснява и развитието на аутсорсинг индустрията именно в столицата, където най-голям дял от населението има висше образование и където са разположени най-добрите и най-големите университети в страната. За сравнение в София 53% от заетите са с висше образование, докато в страната техният дял е 32% през 2016 година.

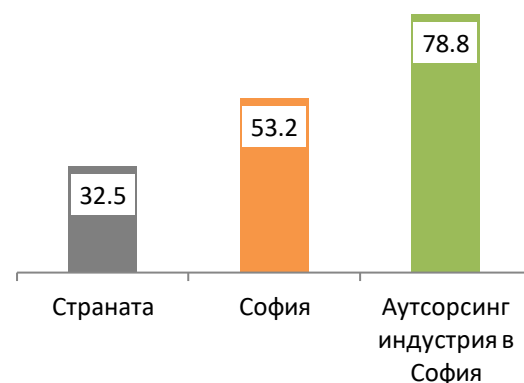
Причина за високия дял на висшистите в сектора са спецификите на дейността в аутсорсинг индустрията, както и възможността за работа в малки екипи, които не изискват поддържането на голям брой административен и помощен персонал.

Заети лица в аутсорсинг индустрията в София, хиляди души
Източник: НСИ

Заети с висше образование, %, 2016

Източник: НСИ

Въпреки това, през последните няколко години се наблюдава все по-висок ръст на заетите със средно и по-ниско образование. Тази тенденция е обусловена от недостига на кадри на пазара на труда, валиден и за цялата страна. Данните на Евростат за дела на предприятията, ограничаващи дейността си именно заради липсата на подходяща работна ръка, показват, че и в сектора на услугите (най-остър е недостигът при индустрията) този проблем става все по-належащ. Изследване⁹ на браншовите ИКТ организации в България, настояващи за реформа в образователната система, показва мащаба на недостига на кадри и дефицита на специалисти по мениджмънт, маркетинг и продажби. Друга причина за повишаването на дела на заетите със средно и по-ниско образование е разгръщането на сектора през последните години, съпътствано от разширяване на палитрата от предлагани услуги. В подкрепа на тази тенденция е и стартът на дуалната форма на обучение в средното образование и подписаното Споразумение за сътрудничество между Министерството на образованието и науката и представителните асоциации на българската ИТ и аутсорсинг индустрия - Българската асоциация по информационни технологии (БАИТ), Българската асоциация на софтуерните компании (БАСКОМ), Българска аутсорсинг асоциация (БАА) и ИКТ Клъстер с цел професионалното образование да подготвя квалифицирани кадри.

➡ Възраст

Заетостта в аутсорсинг индустрията в София по възраст също се различава значително от средната за страната. Подобно на ИТ сектора, и в аутсорсинга е характерен относително високият дял на младите служители. Делът на заетите до 34-годишна възраст в аутсорсинг индустрията в София е 38% при 33% от всички заети в столицата през 2016 година. Делът на заетите на над 55 г. в сектора пък е 9% при 16% средно за всички икономически дейности в столицата.

➡ Пол

Разпределението на заетите по пол в аутсорсинг индустрията в София показва значителен превес на жените. През 2016 г. 40,1 хиляди души или 2/3 от заетите в сектора са жени при малък превес на мъжете в икономиката на национално ниво, както и в столичната икономика.

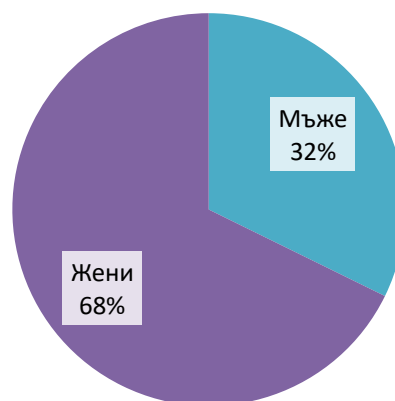
Единствената дейност от аутсорсинг индустрията с под 50% заети жени е „Архитектурни и инженерни дейности” – 49%. Най-голям пък е делът на жените в „Юридически и счетоводни дейности” – над 70%.

Половото разпределение в отделните сегменти на аутсорсинг бизнеса в София до голяма степен отразява разпределението по пол в съответните професионални направления общо за страната.

➡ Заплата

Предвид относително високата квалификация на кадрите и бурното развитие на аутсорсинг сектора в София, работната заплата на заетите е значително над средните нива за София. През 2015 г. средната брутна годишна заплата на заетите в аутсорсинг сектора в София достига 19,4 хил. лв. при около 14,5 хил. лв. средно за София. В допълнение спрямо 2011 г. работната заплата в сектора е нараснала сравнително повече – с 32% при 29% за София. И докато средните заплати в страната растат и под натиска на постоянно увеличаващите се минимална работна заплата и минимални осигурителни прагове, възнагражденията в аутсорсинг индустрията в София се

Заети лица в аутсорсинг индустрията в София по пол, 2016
Източник: НСИ

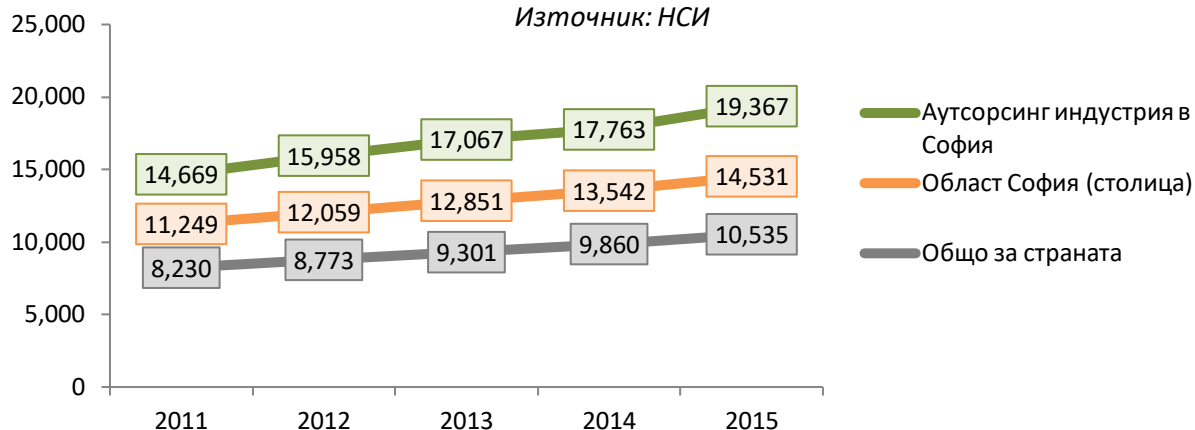

⁹ „Стратегически изисквания на софтуерната индустрия за реформа на образователната система”, 2012

дължат основно на пазарен ръст, обусловен от експанзията на сектора. Нещо повече – заплатите в сектора продължават да нарастват с по-висок от средния темп, въпреки че все повече среднисти се включват в заетите. Причина за това може да се търси и в недостига на специалисти и постоянно нарастващата конкуренция в сектора.

Средна годишна брутна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение (лв.)

Източник: НСИ

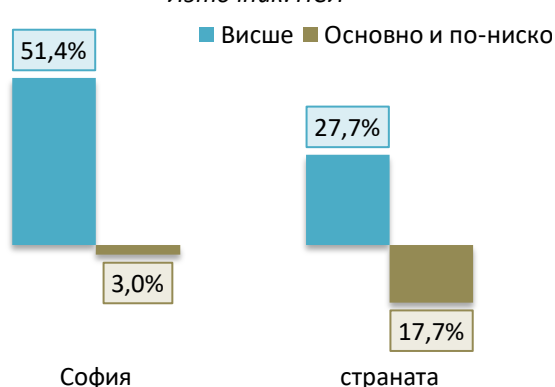

4. Перспективи пред развитието на аутсорсинг индустрията в София

Прегледът на развитието на аутсорсинг индустрията в София подкрепя очакванията за продължаващ ръст на сектора. България вече се доказва като лидер в сектора, а икономиката в София демонстрира способността си да привлича и развива нови и перспективни бизнеси. Именно аутсорсингът е един от секторите, които се развиват стабилно след кризата, през която редица други сектори на столичната икономика пострадаха тежко. Аутсорсингът продължава да има и добра база за растеж в столицата заради демографската и образователна структура на града, конкурентните предимства спрямо другите столици в региона, както и цялостното развитие на софийската икономика.

Образование на населението на възраст между 25 и 64 навършени години, %

Източник: НСИ

Населението в София се отличава на фона на цялата страна с високата степен на образование. Делът на висшистите сред 25-64-годишните вече надхвърля половината от населението (51% през 2016 г. при 28% за страната), а делът на хората с основно и по-ниско образование достига най-ниската си стойност от 3% през 2016 г. при 18% за страната. В столицата са разположени и най-големите университети в страната, като броят на студентите е около 100 хиляди, а на завършилите – 15-20 хиляди годишно.

София е и градът с най-висок дял на завършващите технически и ИТ и инженерни специалности в Централна и Източна Европа¹⁰.

¹⁰ German Outsourcing Association, „[Bulgaria: Outsourcing Destination Guide](#)“, 2015

В допълнение, изучаването на английски език в училище е силно застъпено, а България е поставена на 24-то място от общо 72 държави по света по ниво на английски език¹¹. 98% от учениците в средното образование учат чужд език, а 73% - повече от един.

Въпреки това, през последните години в цялата страна се задълбочава проблемът с трудното намиране на подходящи кадри, макар и секторът на услугите все още да е засегнат в по-малка степен, отколкото индустрията.

Създаването на нови работни места е осезаемо при аутсорсинг индустрията. Заявените свободни работни места в сектора на „Професионални дейности“ и в сектора на „Административните и спомагателни дейности“ нарастват четирикратно през 2016 г. спрямо 2012 година. Още по-показателно е, че делът на свободните позиции в тези сектори от общо търсените кадри в София нараства 2,5 пъти за периода. В сектор „Професионални дейности и научни изследвания“ заявените свободни работни места нарастват от 206 през 2012 г. до 549 през 2016 година.

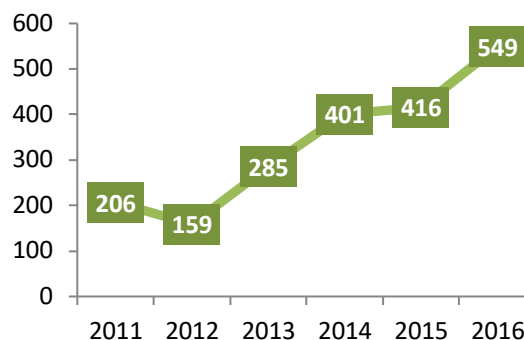
От значение за развитието на аутсорсинг индустрията е и широкият достъп до високоскоростен интернет в столицата. София се отличава с един от най-бързия интернет в Европа, както по отношение на свалянето (download), така и по отношение на качването (upload) на информация – съответно 17 и 10,8 мегабита в секунда през октомври 2017 година.

В допълнение, засилващата се бизнес активност в София се вижда ясно и от търсенето и предлагането на бизнес площи. За последните пет години (2016 г. спрямо 2011 г.) ръстът на разгърнатата застроена площ при административните сгради, за които са издадените разрешителни за строеж в столицата, е петкратен при двоен ръст на страната.

Основно предизвикателство пред развитието на аутсорсинг сектора и привличането на инвестиции е недостигът на подготвени кадри. Все пак негативните демографски процеси в София са много по-бавни от тези в по-голямата част от страната. Столицата е една от малкото области, които продължават да привличат мигранти от други области, като запазва положителния си нетен механичен прираст последните години. Способността на София да привлича млади хора с висока квалификация и образование е ключов фактор, който ще продължи да допринася за развитието на икономиката на знанието в столицата и експанзията на сектори като ИТ и аутсорсинг индустрията.

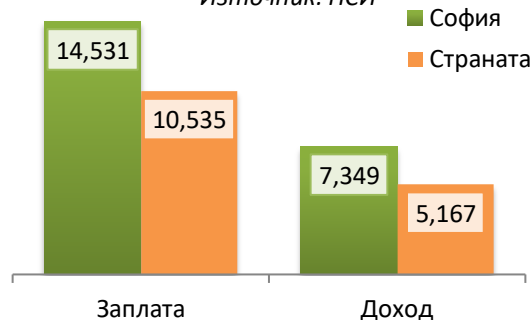
Заявени свободни работни места в сектор "Професионални дейности и научни изследвания" в София

Източник: АЗ

Средногодишна брутна работна заплата на нает (2015 г.) и средногодишен доход на лице от домакинството (2016 г.), лв.

Източник: НСИ

¹¹ EF, [English proficiency index 2017](#)

5. Обобщение на изводите

Прегледът на основните характеристики на аутсорсинг индустрията и анализът на развитието на сектора позволяват да се направят следните изводи:

- ✓ През последните години България и по-специално София се доказва като аутсорсинг дестинация на световната сцена;
- ✓ Аутсорсинг индустрията намира почва за растеж още по време на кризата, но през последните години продължава да увеличава своята тежест в столичната икономика;
- ✓ Броят на предприятията расте значително по-бързо от средния темп на нарастване на предприятията в София;
- ✓ Данните показват висока степен на диверсификация в сектора и относително равномерно развитие на отделните му сегменти;
- ✓ Последните години се наблюдава окрупняване на сектора, като заетите в големите предприятия вече са почти 1/5 от всички заети в аутсорсинг дейности в столицата;
- ✓ Делът на инвестициите (както разходите за ДМА, така и преките чуждестранни инвестиции) в аутсорсинг индустрията в София спрямо общите за столицата се увеличат през последните години;
- ✓ Само за последните пет години износьт на продукти и услуги на аутсорсинг индустрията в София нараства над тройно, като достига 1,4 млрд. лв. или 7% от износа на София;
- ✓ С развитието на аутсорсинг индустрията в София заетите в сектора също нарастват значително и достигат близо 70 хиляди души;
- ✓ Характерен за сектора е високият дял на заетите с висше образование, на жените и на младежите;
- ✓ Предвид високото образование на кадрите и бурното развитие на аутсорсинг сектора в София, работната заплата на заетите е значително над средните нива за София - с 33% по-висока от средната;
- ✓ Прегледът на развитието на аутсорсинг индустрията в София подкрепя очакванията за продължаващ ръст на сектора заради демографската и образователна структура на столицата, конкурентните предимства спрямо другите столици в региона, както и цялостното развитие на софийската икономика.

За контакт:

ОТДЕЛ "ИНВЕСТИЦИОНЕН АНАЛИЗ"

contact@investsofia.com

Последвайте ни

[/SofiaInvestmentAgency](#)

[@InvestSofia](#)

[Sofia Investment Agency](#)

декември, 2017
investsofia.com

